

Powiatowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Pucku

ul. Kolejowa 7, 84- 100 Puck

KSIĄŻKA PROCEDUR

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH W POWIATOWYM CENTRUM KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO i USTAWICZNEGO W PUCKU

KP-101-PCKZiU/2/z

Wersja zatwierdzona 2

Karty obiegowe KP:

Zatwierdzenie KP

<i>Opracowali</i>	<i>Data złożenia podpisu</i>	<i>Podpis i pieczęć</i>
<i>Osoby przygotowujące dokument</i>	<i>24.05.2019</i>	<i>Beata Wochna Katarzyna Groth</i>
<i>Dyrektor</i>	<i>24.05.2019</i>	<i>Kazimierz Czernicki</i>
<i>Zatwierdził</i>	<i>Data złożenia podpisu</i>	<i>Podpis i pieczęć</i>
<i>Dyrektor</i>	<i>24.05.2019</i>	<i>Kazimierz Czernicki</i>

Wprowadzenie KP w życie

Zakres obowiązywania	Data wprowadzenie KP w życie	Wprowadzający KP w życie	Data złożenia podpisu	Podpis i pieczęć
KP obowiązuje w pełnym zakresie	<i>24.05.2019</i>	Dyrektor	<i>24.05.2019</i>	<i>Kazimierz Czernicki</i>

Metryczka Zmian:

Lp.	Data	Imię i nazwisko	Wersja	Opis zmian do poprzedniej wersji
1.	23.02.2015	Beata Wochna Katarzyna Groth	0.1/r	Utworzenie dokumentu
2.	07.10.2015	Rada Pedagogiczna	1z	Zatwierdzenie dokumentu
3.	22.05.2019	Beata Wochna Katarzyna Groth	1.1r	Modyfikacja dokumentu
4	24.05.2019	Rada Pedagogiczna	2z	Zatwierdzenie dokumentu

Wykaz procedur:

Definicja zachowania agresywnego i przemocowego	5
1 Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów	7
1.1 Procedura zachowania się w przypadku czynu o stosunkowo niskiej szkodliwości (np. celowe popchnięcie, kopnięcie, wyzywanie)	7
1.2 Procedura zachowania się w przypadku czynu o dużej szkodliwości (np. stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia siebie lub innych, uszkodzenie ciała itp.)	8
2 Procedury postępowania w sytuacjach zachowania przemocowego ze strony uczniów (powtarzające się dręczenie psychiczne i fizyczne np. pobicie)	9
3 Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły)	10
4 Postępowanie w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (ostre narzędzia np. noże, żyletki, kastet itp.)	11
5 Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancje przypominającą wyglądem narkotyków	12
6 Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji	13
7 Procedury postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków	14
8 Postępowanie w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje przypominające narkotyk	15
9 Postępowanie w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności	16
10 Procedura postępowania w przypadku kradzieży dokonanej na terenie szkoły	17
11 Procedury postępowania w sytuacji spraw spornych i konfliktowych	18
11.1 Konflikt pomiędzy uczniami na terenie klasy	18
11.2 Konflikt pomiędzy uczniami różnych klas	18
11.3 Konflikt między nauczycielem, a rodzicami ucznia	18
11.4 Konflikt pomiędzy rodzicami a innymi organami szkoły	18
11.5 Konflikt pomiędzy rodzicami uczniów zaistniałe na terenie szkoły	18
12 Procedury postępowania w sytuacji ujawnienia cyberprzemocy	19
12.1 Ujawnienie przypadku cyberprzemocy	19
12.2 Ustalenie okoliczności zdarzenia	19
12.3 Identyfikacja sprawcy	19

12.4	Działania wobec sprawcy cyberprzemocy	20
12.5	Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec sprawcy cyberprzemocy	20
12.6	Działania wobec ofiary cyberprzemocy	20
12.7	Ochrona świadków zgłaszających zdarzenie.....	20
12.8	Sporządzenie dokumentacji z zajścia.....	21
12.9	Powiadomienie sądu rodzinnego i policji	21
13	Procedura postępowania w przypadku zamachu samobójczego ucznia na terenie szkoły ..	22
14	Procedura postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej na terenie szkoły	24
15	Procedura postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej poza szkołą	25
16	Procedura postępowania w przypadku żałoby po śmierci ucznia (za wyjątkiem śmierci samobójczej).....	26
	Działania interwencyjne.....	26
17	Procedura postępowania w przypadku popełnienia przez ucznia pełnoletniego przestępstwa z Kodeksu Karnego	27

Definicja zachowania agresywnego i przemocowego

Agresja oznacza „działanie skierowane przeciwko osobom lub przedmiotom, wywołującym u jednostki niezadowolenie lub gniew. Agresja może występować w postaci fizycznej lub słownej, może przejawiać się w formie bezpośredniej – skierowanej na osobę lub rzecz wywołującą uczucie wrogości i w formie przemieszczonej – skierowanej na obiekt zastępczy.

Pojęcie agresja i przemoc niejednokrotnie używa się zamiennie.

Definicje przemocy zawierają trzy podstawowe kryteria: rodzaj zachowania, intencje i skutki.

Przemoc – to zachowania agresywne i jednocześnie destruktywne w stosunku do innej osoby lub grupy osób, w wyniku których inne osoby ponoszą uszczerbek na ciele lub w zakresie funkcji psychicznych. Jest to bezpośrednie oddziaływanie jednego człowieka na drugiego w celu zmuszenia go, wbrew jego woli, do zmiany zachowań, zmiany systemu wartości i bądź poglądów w jakiejś sprawie. Działanie takie stwarza sytuacje zagrażające bezpieczeństwu fizycznemu lub psychicznemu. Przemoc powstaje zwykle na podłożu emocjonalnym, ale czasem jest działaniem ściśle i dokładnie zaplanowanym zarówno pod kątem doboru ofiar, zastosowanych form przemocy, a także celów, które napastnik zamierza osiągnąć.

Przemoc ma tendencje do powtarzania się, jest często rozpaczliwym zagłuszeniem poczucia niemocy. Za przemoc odpowiedzialny jest sprawca, bez względu na to, co zrobiła ofiara. Czynniki ryzyka wystąpienia zachowań agresywnych i przemocowych mogą tkwić w środowisku rodzinnym, szkolnym lub w grupie rówieśniczej. Zachowania tego typu mogą być również generowane przez środki masowego komunikowania czy gry komputerowe albo wynikać z cech osobowych jednostki.

W opracowanych procedurach przyjęto następujące sformułowania i definicje:

Przez **zachowanie agresywne** rozumie się następujące zachowania:

- celowe popychanie, kopanie;
- bójki;
- stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia własnego i innych – posiadanie niebezpiecznych przedmiotów (środków pirotechnicznych, łańcuchy, noże, zapalniczki, kleje, itp.), używanie ognia na terenie szkoły, posiadanie niebezpiecznych substancji;
- wulgarne zachowanie, lekceważący i arogancki stosunek do uczniów i pracowników szkoły;
- nieposzanowanie zarządzeń obowiązujących na terenie szkoły; Wymuszanie, zastraszanie, podżeganie do bójek, wyzywanie; Dewastowanie mienia szkolnego i cudzej własności;

Przez **zachowania przemocowe** rozumie się:

- powtarzające się dręczenie psychiczne i fizyczne; ciągłe zastraszanie;
- powtarzające się pobicia, wyzywania, itp.

Rozmowa z osobą będącą świadkiem zdarzenia (dyrektor, nauczyciel, pracownik szkoły, inna osoba dorosła przebywająca na terenie szkoły, zwracająca uwagę na niewłaściwe

zachowanie ucznia) – rozmowa bezpośrednio po zaistniałym zachowaniu sprzecznym z przyjętymi zasadami. Rozmowa ma na celu przypomnienie panujących zasad i zwrócenie uwagi na to, że uczeń nie powinien w taki sposób postępować.

Rozmowa z wychowawcą klasy – następuje po zwróceniu uwagi na niewłaściwe zachowanie innego pracownika szkoły lub ucznia, który był świadkiem danego zdarzenia. Rozmowa ma na celu, podobnie jak wyżej, przypomnienie panujących zasad i zwrócenie uwagi na to, że uczeń nie powinien w taki sposób postępować. Wychowawca informuje ucznia, że jeśli dane zachowanie się powtórzy, zostaną wyciągnięte dalsze konsekwencje.

Rozmowa z dyrektorem szkoły – ma miejsce wówczas, gdy po rozmowie z wychowawcą klasy, uczeń nadal postępuje niewłaściwie. Dyrektor szkoły w rozmowie informuje o tym, że jeśli dane zachowanie się nadal powtarza to zostaną wobec ucznia wyciągnięte dalsze konsekwencje.

Upomnienie – stosuje się, gdy uczeń poważnie narusza normy i zasady panujące w szkole. Upomnienie nie powoduje natychmiastowego obniżenia oceny z zachowania, lecz ma wpływ na ocenę z zachowania na koniec semestru. Jest odnotowana w dzienniku szkolnym.

Upomnienie może udzielić wychowawca lub dyrektor szkoły.

Upomnienie wychowawcy – stosuje się, gdy uczeń poważnie naruszył normy i zasady panujące w szkole. Zapisuje się ją w dzienniku szkolnym, ma ona wpływ na ocenę z zachowania na koniec semestru.

Upomnienie Dyrektora Szkoły – nagana skutkuje natychmiastowym obniżeniem oceny z zachowania i odpowiednim wpisem w dzienniku szkolnym. Stosuje się ją w przypadku znacznego złamania reguł i zasad panujących na terenie szkoły, bądź czynu o bardzo dużej szkodliwości.

O obowiązujących w szkole procedurach wychowawcy klas informują:

1. uczniów, podczas pierwszych lekcji wychowawczych;
2. rodziców, podczas pierwszego spotkania z rodzicami w każdym roku szkolnym.

Uczniowie i rodzice dokumentują fakt zapoznania się z procedurami poprzez złożenie stosownych oświadczeń i podpisów w dokumentacji szkoły.

Powyższe procedury są dostępne u wicedyrektora, pedagoga i w kancelarii szkoły.

1 Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów

W każdym przypadku, gdy uczeń jest świadkiem wypadku, pobicia, agresywnego zachowania bądź innego zdarzenia sprzecznego z normami i zasadami obowiązującymi na terenie szkoły natychmiast zgłasza zaistnienie danego faktu najbliższej znajdującej się osobie dorosłej:

- pracownik szkoły,
- nauczyciel,
- pedagog,
- wychowawca,
- dyrektor szkoły (wicedyrektor).

W sytuacjach objętych procedurami uczeń ma obowiązek podporządkować się do poleceń wszystkich pracowników szkoły.

1.1 Procedura zachowania się w przypadku czynu o stosunkowo niskiej szkodliwości (np. celowe popchnięcie, kopnięcie, wyzywanie)

Pracownik szkoły:

1. Zdecydowanie i stanowczo, nie wdając się w dyskusję, przerywa negatywne zachowanie sprawcy wobec ofiary.
2. Rozdzielenie stron.
3. Ustalenie granic: nie dopuszczenie do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
4. Ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o rodzaju interwencji.
5. Rozmowa z uczniem – zwrócenie uwagi na jego niewłaściwe zachowanie.
6. Zgłoszenie zaistniałego zdarzenia wychowawcy klasy.

Wychowawca:

1. Rozmowa z uczniem.
2. Poinformowanie o zdarzeniu pedagoga szkolnego.
3. Odpowiedni zapis w dzienniku.
4. Gdy dane zdarzenie powtórzy się więcej niż 3 razy – upomnienie wychowawcy.
5. Gdy uczeń nadal nie reaguje na upomnienie – poinformowanie rodziców o zaistniałym fakcie.
6. Upomnienie dyrektora szkoły i obniżenie oceny z zachowania.

1.2 Procedura zachowania się w przypadku czynu o dużej szkodliwości (np. stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia siebie lub innych, uszkodzenie ciała itp.)

Pracownik szkoły:

1. Zdecydowanie, stanowczo słownie, nie wdając się w dyskusję, całkowicie przerywa negatywne zachowanie sprawcy wobec ofiary.
2. Rozdzielenie stron.
3. Ustalenie granic: nie dopuszczania do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
4. Ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o rodzaju dalszej interwencji.
5. Oddzielenie pierwszej pomocy ofierze zdarzenia i zabezpieczenie miejsca zdarzenia;
6. Wezwanie pomocy medycznej w razie konieczności.
7. Wezwanie wychowawcy (w przypadku jego nieobecności dyrektora szkoły lub jego zastępcy) rozpoczęcie procedury wobec sprawcy zdarzenia;

Wychowawca:

1. Powiadamia pedagoga oraz dyrekcji o zaistniałym zdarzeniu.
2. Powiadomienie rodziców sprawcy i ofiary o zaistniałym zdarzeniu.
3. Rozmowa indywidualna ze sprawcą zdarzenia – poinformowanie go o poważnym naruszenia obowiązujących zasad, poinformowanie o dalszym toku postępowania.

Dyrektor szkoły:

1. Wezwanie rodziców – poinformowanie ich o zaistniałym fakcie.
2. Ustalenie okoliczności zdarzenia – wysłuchanie stron.
3. W przypadku poważnego wykroczenia – wezwanie policji i przeprowadzenie rozmowy z uczniem w obecności rodziców, wychowawcy i dyrektora szkoły.
4. Nagana dyrektora Szkoły – odpowiedni zapis w dzienniku.
5. Obniżenie oceny z zachowania.

2 Procedury postępowania w sytuacjach zachowania przemocowego ze strony uczniów (powtarzające się dręczenie psychiczne i fizyczne np. pobicie

W tym przypadku stosuje się procedury takie w przypadku zachowania agresywnego o dużej szkodliwości.

3 Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, opluwanie, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły)

1. Nauczycielowi przysługują prawa do korzystania z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.
2. Uczeń, który znieważy nauczyciela, naruszy jego nietykalność cielesną lub dopuści się czynnej napaści, podlega karze określonej w Kodeksie Karnym.
3. W przypadku zaistnienia w/w sytuacji nauczyciel bezzwłocznie powiadamia dyrektora szkoły o zaistniałym incydencie.
4. Nauczyciel natychmiast powiadamia policję.
5. Nauczyciel powiadamia rodziców i wzywa ich bezzwłocznie do szkoły.
6. Uczeń do czasu przybycia policji i rodziców pozostaje w gabinecie pedagoga szkolnego pod opieką lub – w przypadku jego nieobecności – w gabinecie dyrektora.
7. Dyrektor zapewnia odpowiednie warunki do wykonywania czynności służbowych przez policję.
8. Policja ustala okoliczności zdarzenia i wzywa świadków.
9. Uczeń otrzymuje nagane dyrektora, a także ponosi odpowiedzialność za popełnienie czynu zabronionego wobec nauczyciela na zasadach określonych w Kodeksie Karnym (jeżeli uczeń ukończył 17 lat), lub określonych w ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich (jeżeli uczeń nie ukończył 17 roku życia).

4 Postępowanie w sytuacji posiadania przez ucznia przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (ostre narzędzia np. noże, żyłki, kastet itp.)

Wszyscy pracownicy szkoły zobowiązani są do:

1. Nakłaniania ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu, (jeśli uczeń odmawia oddania przedmiotu zabronionego należy go poinformować, że ma obowiązek oddać niebezpieczny przedmiot do depozytu).
2. Powiadomienie wychowawcy klasy i pedagoga szkolnego.
3. W przypadku gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie życia lub zdrowia natychmiastowe powiadomienie dyrekcji szkoły i podjęcie działania zmierzającego do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom – odizolowanie ucznia.
4. Wezwanie rodziców do szkoły, powiadomienie o konsekwencjach czynu.
5. Wezwanie policji.
6. Rewizja przeprowadzona przez policję w obecności rodziców ucznia.
7. Powiadomienie kuratora sądowego, gdy uczeń jest pod jego opieką.
8. Upomnienie Dyrektora Szkoły; obniżenie oceny z zachowania.

5 Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancje przypominającą wyglądem narkotyk

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel zachowuje środki ostrożności, w obecności drugiej osoby (nauczyciel, pedagog, pracownik szkoły) zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje o ile jest to możliwe ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. O zaistniałym fakcie informuje dyrektora szkoły, który ma obowiązek wezwać policję.
3. Powiadamia pedagoga szkolnego.
4. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

6 Procedura postępowania w przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga oraz dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności.
4. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
5. Jeżeli rodzic odmawia współpracy lub nie stawia się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
6. Podobnie, w sytuacji, gdy szkoła wykorzystała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

7 Procedury postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków

Nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. W razie konieczności odizolować ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia udziela pierwszej pomocy, wzywa pogotowie ratunkowe.
4. Zawiadamia o tym fakcie pedagoga oraz dyrektora szkoły oraz rodziców/ prawnych opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
5. Wychowawca wzywa rodziców do szkoły i przekazuje im uzyskane informacje. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności.
6. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyjścia do szkoły.
7. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do szpitala na oddział toksykologiczny na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin).
8. O fakcie zabrania ucznia przez policję zawiadamia się rodziców/prawnych opiekunów oraz Sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat).
9. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalistę ds. nieletnich) lub sąd rodzinny.
10. W każdym tego typu przypadku uczeń otrzymuje upomnienie.

8 Postępowanie w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje przypominające narkotyki

Należy podjąć następujące kroki:

1. Powiadomienie pedagoga oraz dyrektora szkoły.
2. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawcy, pedagoga, dyrektora) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu podejrzaną substancję, pokazał zawartość torby itp.

Nauczycielowi nie wolno (nie ma prawa) samodzielnie przeszukać odzieży ani torby ucznia – jest to czynność zastrzeżona dla policji.

3. W przypadku gdy uczeń odda nauczycielowi podejrzaną substancję, szkoła przekazuje ją niezwłocznie policji.
4. Powiadomienie o zaistniałym fakcie rodziców/opiekunów prawnych ucznia i wezwanie do natychmiastowego stawiennictwa w szkole lub miejscu przebywania ucznia.
5. W przypadku gdy uczeń odmawia oddania substancji – policja w obecności rodziców ucznia przeprowadza rewizję.
6. Wychowawca i dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę z uczniem i jego rodzicami.
7. Udzielenie uczniowi upomnienia i obniżenie oceny z zachowania.
8. Z przebiegu zdarzenia sporządza się notatkę służbową.

9 Postępowanie w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego lub cudzej własności

Należy podjąć następujące kroki:

1. Interwencja ustna – powstrzymanie sprawy.
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/sprawców.
3. Wezwanie rodziców.
4. W przypadku dużej szkody obligatoryjne wezwanie policji.
5. Wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawców lub odpracowanie szkody.
6. Upomnienie Dyrektora szkoły. Obniżenie oceny z zachowania.

10 Procedura postępowania w przypadku kradzieży dokonanej na terenie szkoły

Do nauczyciela należy:

1. Ustalenie sprawcy kradzieży.
2. Rozmowa wychowawcy z uczniem celem ustalenia przyczyn kradzieży.
3. Poinformowanie pedagoga oraz dyrektora szkoły o zaistniałej sytuacji.
4. Wezwanie do szkoły rodziców ucznia i przekazanie im informacji.
5. Sporządzenie zapisu w dzienniku lekcyjnym.
6. Zobowiązanie ucznia do oddania skradzionej rzeczy ewentualnie pokrycie kosztów skradzionego przedmiotu.
7. W przypadku odmowy współpracy przez ucznia i rodziców powiadomienie policji.
8. Dalszy tok postępowania prowadzi policja.
9. Konsekwencja dla ucznia – zgodnie ze Statutem Szkoły.

11 Procedury postępowania w sytuacji spraw spornych i konfliktowych

11.1 Konflikt pomiędzy uczniami na terenie klasy

1. Konflikt rozstrzyga wychowawca.
2. Pomocą służy mu pedagog szkolny; w sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów.

11.2 Konflikt pomiędzy uczniami różnych klas

1. Konflikt rozstrzyga pedagog szkolny we współpracy z wychowawcami klas.
2. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów.

11.3 Konflikt między nauczycielem, a rodzicami ucznia

1. Konflikt rozstrzyga Dyrektor w porozumieniu z wychowawcą klasy, pedagogiem szkolnym, a w razie konieczności Rada Pedagogiczna.
2. Spory rozstrzygane są na polubownym posiedzeniu z udziałem stron, którego posiedzenie dotyczy.
3. Termin posiedzenia ustalany jest wspólnie przez zainteresowane strony.
4. Z polubownego posiedzenia sporządzany jest protokół, przechowywany przez Dyrektora.

11.4 Konflikt pomiędzy rodzicami a innymi organami szkoły

1. Rozstrzyga dyrektor.
2. W przypadkach spornych przysługuje prawo wniesienia w ciągu 14 dni odwołania do organu prowadzącego.

11.5 Konflikt pomiędzy rodzicami uczniów zaistniałe na terenie szkoły

1. Zgłasza pracownik szkoły, rozstrzyga Dyrektor.
2. Dyrektor szkoły przeprowadza rozmowę wyjaśniającą i pouczającą o skutkach agresywnego zachowania.
3. Ze spotkania sporządzona jest notatka, protokół.
4. Od decyzji dyrektora przysługuje prawo wniesienia w ciągu 14 dni odwołania do organu prowadzącego szkołę.

12 Procedury postępowania w sytuacji ujawnienia cyberprzemocy

Szkoła prowadzi działania profilaktyczne, które mają na celu uświadamianie całej społeczności szkolnej (uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły) jakie są zasady korzystania z różnych technologii komunikacyjnych oraz jakie wynikają z ich zagrożenia. W szkole podejmuje się interwencję w każdym przypadku ujawnienia lub podejrzenia cyberprzemocy.

12.1 Ujawnienie przypadku cyberprzemocy

Informacja o tym, że w szkole miała miejsce cyberprzemoc może pochodzić z różnych źródeł. Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany uczeń, jego rodzice, inni uczniowie – świadkowie, nauczyciele.

12.2 Ustalenie okoliczności zdarzenia

1. Wszystkie przypadki przemocy, a więc także przemocy z wykorzystaniem mediów elektronicznych powinny zostać właściwie zbadane, zarejestrowane i udokumentowane,
2. Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel nie będący wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora,
3. Pedagog szkolny i dyrektor wspólnie z wychowawcą powinni dokonać analizy zdarzenia i zaplanować dalsze postępowanie,
4. Do zadań szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków,
5. W procedurze interwencyjnej, o ile to możliwe, zabezpiecza się dowody i ustala tożsamość sprawcy cyberprzemocy.

12.3 Identyfikacja sprawcy

1. Szkoła podejmuje działania mające na celu identyfikację sprawcy cyberprzemocy, W sytuacji kiedy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, dyrektor szkoły kontaktuje się z dostawcą usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących
2. materiałów. Do podjęcia takiego działania zobowiązuje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.
3. W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić, dyrektor szkoły powiadamia policję.

12.4 Działania wobec sprawcy cyberprzemocy

1. W przypadku, gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny powinien podjąć następujące działania:
 - przeprowadzić rozmowę z uczniem, której celem jest ustalenie okoliczności zajścia, wspólnie zastanowić się nad jego przyczynami i poszukać rozwiązania sytuacji konfliktowej,
 - omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane, a są ujęte w Statucie szkoły,
 - zobowiązać sprawcę do zaprzestanie swojego działania i usunięcia z Sieci szkodliwych materiałów,
 - ustalić ze sprawcą sposób zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy.
2. W przypadku jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich osobno, zaczynając od lidera grupy.
3. Nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.
4. Rodzice sprawcy zostają poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznaniu z materiałami dowodowymi, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec dziecka.

12.5 Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec sprawcy cyberprzemocy

Wobec sprawcy cyberprzemocy szkoła stosuje kary zawarte w Statucie Szkoły;

12.6 Działania wobec ofiary cyberprzemocy

1. Ofiara cyberprzemocy otrzymuje w szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczną udzielaną przez pedagoga lub psychologa PP-P.
2. W strategii działań pomocy uczeń – ofiara powinien otrzymać wsparcie psychiczne oraz poradę, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania.
3. Po zakończeniu interwencji wychowawca wraz z osobą udzielającą pomocy monitorują sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania pomocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.
4. Rodzice dziecka będącego ofiarą cyberprzemocy zostają poinformowani o problemie, podjętych działaniach szkoły i w miarę potrzeb, otrzymują wsparcia i pomoc specjalistów.

12.7 Ochrona świadków zgłaszających zdarzenie

1. Opieką psychologiczno-pedagogiczną otacza szkoła świadków zdarzenia uczestniczących w ustalaniu przebiegu zajścia.
2. Osoba, której uczeń zaufał informując o cyberprzemocy ma obowiązek postępować tak, by swoim zachowaniem i działaniem nie narazić świadka zgłaszającego problem.

12.8 Sporządzenie dokumentacji z zajścia

1. Pedagog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą, poszkodowanym, ich rodzicami oraz świadkami zdarzenia.
2. Jeśli zostały zabezpieczone dowody cyberprzemocy, należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej (wydruki ,opis, itp.).

12.9 Powiadomienie sądu rodzinnego i policji i prokuratury

1. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje regulaminowe wobec ucznia, spotkania z pedagogiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi pożądaných rezultatów, dyrektor powinien zwrócić się do sądu rodzinnego z zawiadomieniem o podjęcie odpowiednich środków wynikających z ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.
2. W przypadku szczególnie drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa, dyrektor szkoły zobowiązany jest zgłosić te fakty do sądu rodzinnego i policji i prokuratury.

13 Procedura postępowania w przypadku zamachu samobójczego ucznia na terenie szkoły

Działania uprzedzające, zapobiegawcze

1. Omówienie problematyki na forum Rady Pedagogicznej.
2. Upowszechnienie procedur przewidywania zamachów samobójczych.
3. Monitorowanie stanu psychicznego uczniów.
4. Reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji przez wychowawcę, nauczycieli uczących.

Działania interwencyjne

1. Ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia; nie pozostawiaj ucznia samego.
2. Usuń wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru.
3. Bez rozgłosu przeprowadź ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce
4. Zbierz wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia.
5. Wezwij pomoc (pogotowie, policję, straż) jeśli jest potrzeba; zadbaj, żeby interwencja służb przebiegała dyskretnie; towarzysz uczniowi – jesteś dla niego ważny.
6. Zawiadom Dyрекcję Szkoły – Dyrekcja zawiadomi jednostkę sprawującą nadzór nad szkołą.

RYZIKO UMIARKOWANE

1. Np. UCZEŃ MÓWI O SAMOBÓJSTWIE.
2. NIE MÓWI JAK TO ZROBI.
3. NIE BYŁO WCZEŚNIEJSZYCH PRÓB.

DUŻE RYZIKO

1. Np. WYSTĄPIŁY CZYNNIKI PRZEDWYPADKOWE.
2. UCZEŃ MÓWI JAK TO ZROBI.
3. BYŁY WCZEŚNIEJSZE PRÓBY.

EKSTREMALNE RYZIKO

1. Np. WYSTĄPIŁY CZYNNIKI PRZEDWYPADKOWE; UCZEŃ DOKONAŁ SAMOOKAŁECZENIA.
2. PODJĄŁ PRÓBĘ NIEUDANEGO ZAMACHU SAMOBÓJCZEGO LUB INNE DZIAŁANIA ZAGRAŻAJĄCE ZDROWIU LUB ŻYCIA.

1. Nauczyciel zawiadamia wychowawcę i pedagoga szkolnego, informuje o wynikach swojej oceny sytuacji (ryzyka); w razie potrzeby podejmuje niezwłocznie działania w celu ratowania życia i zdrowia poszkodowanego w szczególności wzywa odpowiednie służby oraz zapewnia w miarę możliwości opiekę psychologa;
2. Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów prawnych;
3. Dyrekcja szkoły dokonuje wyboru priorytetów i ustala strategię działania uzależniając ją od oceny sytuacji;
4. **Chroń ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami stresującymi (np.. kontaktem z mediami, świadkami, itp.).**

Działania naprawcze

1. Dokonaj diagnozy ryzyka ponowienia zamachu uwzględniając, że odratowana osoba ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi;
2. Bezwzględnie skonsultuj dalszą strategię z PPP lub placówką zdrowia psychicznego;
3. Podejmij próbę zmobilizowania rodziny, aby udzieliła wsparcia bliskiemu, zapewniła mu bezpieczeństwo, wzmocniła wzajemne więzi.

14 Procedura postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej na terenie szkoły

1. Dyrektor szkoły niezwłocznie kontaktuje się w sytuacji śmierci samobójczej dokonanej na terenie szkoły z :
 - służbami;
 - medycznymi;
 - rodzicami ucznia;
 - policją;
 - prokuraturą;
 - organem nadzoru pedagogicznego.
2. Dyrektor szkoły powiadamia rodziców o zdarzeniu. Organizuje i udziela pomocy służbom ratowniczym i policji w przypadku ich działań. Podejmuje decyzję o dalszej organizacji pracy szkoły w danym dniu. Organizuje interwencję grupową dla uczniów i nauczycieli.

15 Procedura postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej poza szkołą

1. Dyrektor Szkoły powiadamia nadzór pedagogiczny o zdarzeniu.
2. Należy unikać informowania na forum szkoły o zaistniałym zdarzeniu.
3. Przekazywany komunikat należy ograniczyć do minimum.
4. Należy nie dopuścić do doszukiwania się w tragicznym zdarzeniu sensacji, zbytniego rozgłosu. Nie należy dopuścić do gloryfikowania zmarłego ucznia, ukazywania go jako męczennika, wzoru do naśladowania.
5. Nie wolno wspominać, ani opisywać, metody samobójstwa a także miejsca w którym je popełniono.
6. Na każdym kroku mocno podkreślać, że samobójstwo nie jest żadną metodą radzenia sobie z problemami osobistymi. Przypomnieć do jakich instytucji uczniowie mogą i powinni zgłaszać się gdy mają problemy, zarówno z nauką jak i osobiste.
7. Przede wszystkim nie należy dopuścić aby którykolwiek z uczniów utożsamiał się z samobójcą i poprzez pryzmat tragicznego zdarzenia widział sposób na rozwiązanie swoich problemów.

16 Procedura postępowania w przypadku żałoby po śmierci ucznia (za wyjątkiem śmierci samobójczej)

Działania interwencyjne

1. poinformuj nauczycieli, wychowawców.
2. przypomnij zasady dyskusji z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania na godzinach wychowawczych, innych lekcjach.
3. poinformuj uczniów na forum klasy.
4. stwórz możliwość uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.

Działania naprawcze

1. oceń potrzeby – monitoruj stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwróć uwagę na uczniów, u których stwierdzisz szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji;
2. skonsultuj sytuację z pedagogiem lub specjalistą z PP-P; ułatw kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

17 Procedura postępowania w przypadku popełnienia przez ucznia pełnoletniego przestępstwa z Kodeksu Karnego

1. Nauczyciel - świadek zdarzenia niezwłocznie powiadamia Dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego oraz wychowawcę.
2. Wychowawca ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia;
3. Wychowawca przekazuje sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pod opiekę Dyrektora szkoły lub pedagoga.
4. Wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców ucznia.
5. Dyrektor szkoły powiadamia policję.

Czyny karalne będące przestępstwami z Kodeksu Karnego:

1. Publiczne znieważenie, niszczenie, uszkodzanie, usuwanie godła, sztandaru, flagi bądź innego znaku państwowego.
2. Spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, trwałego istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała.
3. Spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia.
4. Udział w bójce lub pobiciu, w którym naraża się człowieka na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu.
5. Grożenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę jej spełnienia.
6. Stosowanie przemocy wobec osoby lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia tej przemocy.
7. Rozpijanie małoletniego poprzez dostarczanie mu napoju alkoholowego, ułatwianie jego spożycia lub nakłanianie go do spożycia.
8. Pomawianie innej osoby, grupy osób, instytucji o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego do danego stanowiska, zawodu.
9. Znieważanie innej osoby w jej obecności, albo pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do osoby tej dotarła np. nauczyciela.
10. Znieważanie innej osoby za pomocą środków masowego przekazu np. sms, Internet.
11. Uderzenie człowieka lub w inny sposób naruszenie jego nietykalności cielesnej.
12. Naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza publicznego w trakcie pełnienia przez niego obowiązków służbowych.
13. Publiczne znieważenie grupy ludności lub osoby z powodu jej przynależności etnicznej, narodowej, rasowej, wyznaniowej.
14. Udział w zorganizowanej grupie lub związku mającym na celu popełnienie przestępstwa.
15. Znieważenie pomnika lub innego miejsca publicznego urządzonego w celu upamiętnienia zdarzenia historycznego lub uczczenia osoby.
16. Podrobienie lub przerobienie dokumentu lub używanie takiego dokumentu jako autentycznego, np. zwolnienie lekarskie, legitymacja szkolna, dopisywanie ocen w dzienniku.
17. Kradzież cudzej rzeczy np. telefonu.
18. Kradzież z włamaniem, np. do pracowni komputerowej.

19. Niszczenie cudzej rzeczy, uszkodzanie w wyniku czego nie nadaje się do użytku.
20. Puszczanie w obieg podrobionego lub przerobionego pieniądza, innego środka płatniczego.

ZASADY REAGOWANIA

1. Reagujemy przekazując jednocześnie troskę o ucznia (dotyczy to zarówno ofiary jak i agresora). Nie potępiamy ucznia, ale wskazujemy na zachowania, których nie aprobujemy, wyrażając swoją niezgodę na stosowanie przemocy;
2. Współpracujemy z pedagogiem i innymi nauczycielami, udzielamy sobie nawzajem wsparcia

Schemat przebiegu interwencji profilaktycznej

1. Rozmowa z uczniem: diagnoza, porada.
2. Rozmowa z rodzicami: diagnoza, porada, wspólne opracowanie kontraktu.
3. Wspólna rozmowa z uczniem i rodzicami: uczeń negocjuje i podpisuje kontrakt.
4. Monitorowanie: wymiana informacji między szkołą a rodzicami.
5. W przypadku gdy uczeń nie chce podpisać kontraktu lub nie przestrzega jego założeń – konsekwencje zgodne ze Statutem Szkoły.

Działania wobec agresorów – rozmowy ze sprawcami

1. Jeżeli w przemocy uczestniczy więcej niż jedna osoba, należy rozmawiać z każdym z osobna zaczynając od lidera grupy.
2. Miejscem nie może być korytarz ani pokój nauczycielski, lecz pomieszczenie zapewniające spokój i brak udziału świadków.
3. Nauczyciel, który decyduje się na przeprowadzenie rozmowy powinien jasno określić sobie cel.
4. Nauczyciel powinien opisać zachowanie ucznia, które jest powodem rozmowy.
5. Należy upewnić ucznia, że nauczyciel chce mu pomóc, że chodzi o to, aby zaradzić w szkole sytuacjom przemocy.
6. Sprawca musi otrzymać od nauczyciela jasny i jednoznaczny komunikat; - w tej klasie (szkole) nie akceptujemy przemocy i będziemy pilnować, żeby nikt tego nie robił, nie wolno ci używać przemocy.
7. Rozmowa ma być dialogiem, a nie przemówieniem do sprawcy, o tym co nauczyciel myśli o tej sytuacji.
8. Należy dać szansę wypowiedzenia się, wysłuchać uważnie, jeśli mówi o sobie i sytuacji w szkole.
9. Jeśli uczeń milczy – nauczyciel może powrócić jeszcze raz do propozycji swojej chęci pomocy.
10. Rozmowy powinny odbywać się systematycznie, dopóki istnieje problem. Należy ustalić hierarchię rozmów. Na kolejnym etapie powinny być angażowane inne osoby (wychowawca, inny nauczyciel, psycholog, rodzice, dyrektor).
11. Sprawca musi zostać poinformowany o sankcjach, jakie zostaną zastosowane w przypadku, gdy nadal będzie on stosował przemoc wobec innych osób (sankcje zawarte w Statucie Szkoły).

12. Ustalenia zawarte w zobowiązaniach – powinny być znane innym nauczycielom, którzy mogą być źródłem informacji o zmianach zachowania sprawcy.

Działania wobec ofiar przemocy:

Uczniowie będący ofiarami przemocy, dzielą się na 2 grupy:

1. Zwykłe ofiary (nie przyczyniają się swoim zachowaniem do aktów przemocy);
2. Ofiary prowokujące (mają wpływ na sytuację, przez prowokacyjne zachowania).

W stosunku do **pierwszej grupy** uczniów, nauczyciel ma za zadanie okazanie zainteresowania i udzielenie wsparcia a także dodanie im odwagi do stawiania czoła problemom.

Pomoc **drugiej grupie** uczniów, polega dodatkowo na uświadomieniu im własnej roli do wyzwalania agresji innych uczniów. Nauczyciel może wspólnie z ofiarą przemocy przemyśleć działania, jakie zapobiegają kształtowaniu nawyków prowokacyjnego zachowania.

Rozmowy z rodzicami ofiar przemocy.

Rodzice ucznia dręczonego przez innych uczniów, powinni być poinformowani o sytuacji dziecka w szkole (ogólne zasady rozmowy są podobne do zasad rozmów ze sprawcami, ich rodzicami). Nauczyciel może zaproponować różne rozwiązania tego problemu, a także podać wskazówki postępowania z dzieckiem.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karalne jest:

1. posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych; wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
2. udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
3. wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

Każde z wymienionych zachowań jest czynem karnym w rozumieniu przepisów Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat. Jeśli przestępstwo ma miejsce na terenie szkoły, należy wezwać policję. W każdym przypadku popełnienia czynu karnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub Sąd Rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję. W przypadku znalezienia na terenie szkoły materiałów wybuchowych, broni, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję nr 997 lub 112 (z telefonu komórkowego).